

De minister van Justitie  
d.t.v. mw. mr. K. van Deudekom  
Postbus 20301  
2500 EH DEN HAAG

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres  
Kneuterdijk 1  
2514 EM Den Haag

correspondentieadres  
Postbus 90613  
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23  
f (070) 361 97 46  
www.rechtspraak.nl

datum 31 januari 2008  
contactpersoon R.C. Hartendorp  
doorkiesnummer 070 - 361 9788  
faxnummer 070 - 361 9746  
e-mail R.Hartendorp@rechtspraak.nl  
ons kenmerk UIT 12061 / ONTW RH  
uw kenmerk 5488782/07/6  
onderwerp Nota verkenning DNA-onderzoek - advies

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 10 juli 2007 met hierboven vermeld kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) advies uit te brengen inzake de Nota Verkenning DNA-onderzoek (de “**Nota**”). De Nota houdt kort samengevat in dat het gebruik van het DNA-onderzoek verder wordt geoptimaliseerd, hetzij binnen de huidige DNA-wetgeving, hetzij door aanpassing van deze wetgeving.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.<sup>1</sup>

### **Voorgeschiedenis**

In de Nota is de historie rond het DNA-onderzoek in het Wetboek van Strafvordering uiteengezet. Tot 1 september 2003 was alleen sprake van het klassieke type DNA-onderzoek, te weten onderzoek aan celmateriaal met het doel DNA-profielen te vergelijken. Uiteindelijk heeft dat met ingang van 1 november 2001 geresulteerd in de mogelijkheid om celmateriaal ten behoeve van een DNA-onderzoek onder dwang af te nemen in geval van verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, bij die verdachten tegen wie ernstige bezwaren bestaan en wanneer dat het in het belang van het onderzoek is. De uit het celmateriaal bepaalde DNA-profielen worden vanaf 1 november 2001 ook verwerkt in een DNA-databank.

---

<sup>1</sup> De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

datum 31 januari 2008  
kenmerk UIT 12061 / ONTW RH  
pagina 2 van 3

Met ingang van 1 september 2003 werd een nieuw type DNA-onderzoek geïntroduceerd, te weten het onderzoek gericht op het vaststellen van uiterlijk waarneembare persoonskenmerken van de onbekende verdachte aan de hand van sporen, in geval er sprake is van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is.

Voorts werd het met ingang van 1 februari 2005 mogelijk van iedere veroordeelde (van wie in de fase van verdenking geen celmateriaal kon worden of is afgenomen) wegens een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten DNA-profielen te verwerken in een databank.

#### **Opmerkingen met betrekking tot de Nota**

De Raad merkt allereerst op dat het gebruik van DNA in strafrechtelijke procedures de laatste jaren een sterke ontwikkeling heeft doorgemaakt. De onderwerpen die in de notitie aan de orde komen zijn van grote betekenis voor de rechtspleging. Op basis van de Nota kan echter nog niet nauwkeurig worden bepaald welke gevolgen de voorstellen voor de werkbelasting van de rechtspraak hebben. De Raad kan pas een inschatting maken als deze zijn uitgewerkt in concrete (wets)voorstellen.

Hieronder zal hoofdstukgewijs worden in gegaan op de Nota

##### *Hoofdstuk 4*

De beschouwingen over “verruiming van de toepassing van het criterium van het onderzoeksbelang” maken niet duidelijk of bedoeld wordt dat naar huidig recht reeds voor de bepleite interpretatie gekozen zou moeten worden of dat het de bedoeling is een en ander uitdrukkelijk in een wettelijke bepaling buiten twijfel te stellen. Uit een oogpunt van rechtszekerheid verdient de tweede benadering de voorkeur (“Onder het belang van het onderzoek wordt mede begrepen:.....”).

##### *Hoofdstuk 5*

In de laatste alinea van paragraaf 5.1.1 wordt wel het probleem genoemd dat aan de hand van DNA van iemand wordt vastgesteld dat zijn vader niet zijn verwekker is, maar een groter bezwaar blijft onvermeld. Wanneer, zoals buitenlandse onderzoeken doen vermoeden, het aantal buitenechtelijke kinderen tot omstreeks tien procent van het aantal volgens de burgerlijke stand echte (en erkende) kinderen kan belopen, is de kans groot dat verwantschapsonderzoek dwaalsporen oplevert. Men concentreert zich op de wettige verwanten van degene die aan de dader verwant blijkt en slaat degenen over uit de groep die biologisch wel, maar wettig niet verwant zijn aan de gevonden verwant. Andere sporen kunnen zo in verband worden gebracht met een wettige verwant, waarmee de kans op veroordeling van een onschuldige vergroot kan worden.

datum 31 januari 2008  
kenmerk UIT 12061 / ONTW RH  
pagina 3 van 3

### *Hoofdstuk 6*

Aan het slot van paragraaf 6.2 ontbreekt de vermelding van de gunstige uitwerking van het afnemen van DNA van een verdachte die is overleden, namelijk dat dit andere mogelijke verdachten kan vrijwaren van een belastende opsporing in hun richting.

### *Slotopmerking*

In de Nota en bij eerdere gelegenheden is geen aandacht besteed aan de afname van DNA-materiaal bij minderjarige verdachten. Hoewel het niet het hoofdonderwerp van de Nota is, acht de Raad het wel wenselijk als de minister van Justitie – in algemene termen – zijn visie geeft op dit thema.

De Raad is gaarne bereid zijn advies nader toe te lichten. Indien de Nota leidt tot een uitwerking in conceptwet- en regelgeving, dan wordt de Raad te zijner tijd graag om advies gevraagd.

Hoogachtend,

Th. Groeneveld  
Lid Raad voor de rechtspraak